

Yttrande över departementspromemorian Nordisk verkställighet i brottmål (Ds 2025:12)

Synpunkter

Helsingborgs stad välkomnar förslaget om en ny lag som moderniserar det nordiska samarbetet kring verkställighet av brottmål. Den nuvarande lagen från 1963 har inte varit föremål för någon samlad översyn sedan den trädde i kraft och framstår i flera avseenden som otidsenlig. En uppdaterad och rättssäker reglering är därför nödvändig för att möta dagens krav på effektivitet, tydlighet och gränsöverskridande samverkan inom rättsväsendet.

Kriminaliteten har förändrats i både form och omfattning. Den är i dag ofta organiserad, tekniskt avancerad och gränsöverskridande och rör sig sömlöst över nationsgränser, vilket ställer höga krav på att rättssystemens samarbete är lika gränsöverskridande. För att möta denna utveckling krävs ett nära och välfungerande samarbete mellan de nordiska länderna – särskilt när det gäller verkställighet av påföljder. Helsingborg, som gränskommun, ser det som särskilt angeläget att detta samarbete stärks och utvecklas.

Tydligare regler ger bättre verkställighet och stärker återanpassning

Vi ser positivt på att lagförslaget utvidgar tillämpningsområdet till att omfatta även samhällstjänst och andra frivårdspåföljder, samt att det syftar till mer skyndsam handläggning, tydligare kriterier och förbättrad kommunikation mellan myndigheter. Att hanteringen av fängelsestraff nu regleras mer utförligt och självständigt är också en viktig förbättring. Med tydliga regler för ansvar, förfarande och förutsättningar skapas bättre förutsättningar för rättssäkerhet och samarbete. Något som sannolikt leder till ökad användning av överföring då processen blir mer hanterbar.

Vi instämmer i lagförslagets resonemang om att verkställande av straff i det land där den dömden har starkast anknytning kan främja återanpassning, minska risken för återfall i brott *samt* minska incitamentet att begå brott i Sverige. Överföring frigör dessutom platser inom svensk kriminalvård och stärker lokalsamhällets möjligheter att fokusera på brottsförebyggande arbete.

Nordisk samverkan mot kriminell ekonomi

Helsingborgs stad understryker även vikten av ett effektivt och välfungerande internationellt samarbete när det gäller förverkande av brottsvinster. Den ekonomiska vinningen är ofta ett primärt motiv bakom organiserad brottslighet, och förverkande utgör därför ett centralt verktyg i kampen mot denna typ av brott. Eftersom brottsvinster ofta är utspridda över flera länder

krävs tydliga och snabba former för samarbete mellan stater. Genom att effektivt kunna spåra, frysa och förverka tillgångar även utomlands försvåras brottsuppläggens ekonomiska drivkrafter. Ett sådant samarbete minskar möjligheten för kriminella att dölja eller skydda tillgångar och bidrar samtidigt till att stärka allmänhetens förtroende för rättsstaten och rättsväsendets förmåga att agera kraftfullt mot ekonomisk brottslighet.

Samtidigt vill vi framhålla att det är viktigt att rättssäkerheten värnas i de fall där verkställighet sker utan den dömdes samtycke. Ett sådant ingrepp i individens liv kräver särskilt höga krav på rättssäkerhet och proportionalitet. Överföring bör därför endast ske när det finns en tydlig och faktisk anknytning till mottagarlandet, och efter en noggrann prövning av om det är lämpligt ur såväl verkställighets- som humanitetsperspektiv.

Sammanfattningsvis ställer sig Helsingborgs stad positiv till promemorians förslag. Förslaget är ett steg i rätt riktning för att möta dagens brottslighet med moderna, rättssäkra och samordnade verktyg inom ramen för det nordiska samarbetet.

Kommunstyrelsen